

OBSAH

I. ZÁKLADNÍ POZNATKY O KNIHAŘSTVÍ, HISTORICKÝ VÝVOJ

ÚVOD DO KNIHAŘSTVÍ – str- 11

HISTORICKÝ VÝVOJ KNIŽNÍ VAZBY A KNIHAŘSTVÍ DO SOUČASNOSTI – str- 15

OD SVITKU KE STŘEDOVĚKÉ VAZBĚ – str- 15

STŘEDOVĚKÁ KNIŽNÍ VAZBA – str- 19

VLIV RENESANCE NA STŘEDOEVROPSKOU KNIŽNÍ VAZBU – str- 24

BAROKO, ROKOKO, KLASICISMUS – str- 31

KNIŽNÍ VAZBA V 19. STOLETÍ A NAKLADATELSKÁ VAZBA S POUŽITÍM STROJŮ – str- 34

RUČNÍ A PRŮMYSLOVÁ VAZBA VE 20. STOLETÍ – str- 43

KNIHAŘSKÉ VÝROBNÍ LINKY A VÝVOJ AUTOMATIZACE – str- 53

VÝTVARNÁ KNIŽNÍ VAZBA 20. STOLETÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH – str- 56

PŘEHLED ČESKÉ ODBORNÉ KNIHAŘSKÉ LITERATURY 20. STOLETÍ – str- 62

II. KNIHAŘSKÁ DÍLNA, NÁZVOSLOVÍ, MATERIÁLY, JEDNODUCHÉ VÝROBKY

PRACOVNÍ A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V KNIHAŘSKÉ DÍLNĚ – str- 64

ZÁSADY BEZPEČNOSTI A HYGIENY PRÁCE – str- 66

ODBORNÉ KNIHAŘSKÉ NÁZVOSLOVÍ - TERMINOLOGIE – str- 66

OBECNÉ A ZÁKLADNÍ POJMY, TECHNOLOGIE, STROJE A NÁSTROJE – str- 67

STRUČNÝ VÝKLAD TERMÍNŮ POUŽÍVANÝCH V ELEKTRONICE

A POČÍTAČOVÉ TECHNICE PRO PRŮMYSLOVÉ KNIHAŘSTVÍ – str- 77

MATERIÁLY POUŽÍVANÉ V KNIHAŘSTVÍ – str- 81

FORMÁTY PAPÍRU PRO KNIŽNÍ VÝROBU, URČOVÁNÍ SMĚRU VÝROBY PAPÍRU – str- 81

SPECIFICKÉ KNIHAŘSKÉ PAPIROVÉ MATERIÁLY, VZORCE VÝPOČTŮ HMOTNOSTI – str- 82

TEXTILNÍ MATERIÁLY - PLÁTNA, GÁZ, MOTOUZ, TKANICE, KAPI TÁLEK – str- 83

LEPIDLA PRO KNIHAŘSKÉ ÚČELY - ROSTLINNÁ, ŽIVOČIŠNÁ, SYNTETICKÁ – str- 85

RAŽEBNÍ FOLIE – str- 90

BARVY PRO TISK KNIŽNÍCH DESEK VČETNĚ SÍTOTISKOVÝCH – str- 91

ORÍZKOVÉ BARVY – str- 92

KŮŽE (USNĚ) A PERGAMENY NA KNIŽNÍ VAZBY – str- 93

MATERIÁLY Z PLASTŮ – str- 95

VÝPOČTY SPOTŘEBY MATERIÁLŮ NA PRŮMYSLOVÉ VAZBY – str- 97

I. VŠEOBECNÉ ÚDAJE A ZÁSADY VÝPOČTŮ – str- 97

II. PŘEHLED PŘÍDAVKŮ K MATERIÁLŮM – str- 98

III. SPOTŘEBY MATERIÁLŮ PODLE DRUHŮ A NÁKRESY VYUŽITÍ – str- 99

PŘEHLED MERKANTILNÍCH VÝROBKŮ

A ZÁKLADNÍ KNIHAŘSKÉ PRÁCE – str- 105

ZHOTOVENÍ JEDNODUCHÝCH KNIHAŘSKÝCH VÝROBKŮ – str- 110

KNIHAŘSKÉ PAPÍRY – str- 114

- ŠKROBOVÉ PAPÍRY – str- 117
OLEJOVÉ PAPÍRY – str- 118
MRAMOROVANÉ PAPÍRY NA ODVARECH – str- 120
MAČKANÉ PAPÍRY – str- 121
BATIKOVANÉ PAPÍRY – str- 122
LIHOVÉ PAPÍRY – str- 122

III. RUČNÍ TECHNOLOGIE VAZEB A SPECIÁLNÍCH KNIHAŘSKÝCH VÝROBKŮ

- VAZBY ZHOTOVOVANÉ JEDNOTLIVĚ** – str- 124
TUHÁ VAZBA PODLEPOVANÁ - ZAKÁZKOVÁ – str- 124
TUHÁ VAZBA NASAZOVANÁ - KNIHOVNÍ VAZBA – str- 137
POLOTUHÁ VAZBA – str- 142
VAZBA ČASOPISŮ, VAZBA NOVIN – str- 144
VAZBA DIPLOMOVÝCH PRACÍ A DOKUMENTACÍ – str- 145
VAZBA SPOJENÁ I S DESKAMI SPECIÁLNÍMI ALBOVÝMI ŠROUBY – str- 145
OBCHODNÍ KNIHA PODLEPOVANÁ A NASAZOVANÁ (ZÁPISOVÁ) – str- 146
OBCHODNÍ KNIHA S PRUŽNÝM HŘBETEM – str- 152
VAZBA PAMÁTNÍKŮ A KRONIK – str- 158
VAZBA ATLASŮ A HUDEBNIN – str- 161
ZHOTOVENÍ ALB – str- 163

- SPECIÁLNÍ KNIHAŘSKÉ VÝROBKY** – str- 168
PODLEPOVÁNÍ MAP A PLÁNŮ – str- 168
POUZDRA NA KNIHY – str- 171
VÁLCOVÁ POUZDRA – str- 173
SESTAVOVANÉ KRABICE, KAZETY, DÓZY – str- 176
PSACÍ PODLOŽKY – str- 182
VĚNOVACÍ DESKY (POZDRAVNÉ ADRESY) – str- 183
PASPARTY - JEDNODUCHÉ A S FASETAMI – str- 185
KNIHAŘSKÉ ZASKLÍVÁNÍ OBRAZU S PASPARTOU – str- 191

- ZVLÁŠTNÍ DRUHY VAZEB VYRÁBĚNÉ HROMADNĚ
S VĚTŠÍM PODÍLEM RUČNÍ PRÁCE** – str- 192
PROSTOROVÉ POHÁDKY - KNIŽNÍ – str- 192
DĚTSKÁ SKLÁDANKA LEPORELO – str- 193
DĚTSKÁ SKLÁDANKA KNIŽNÍ Z LEPENKY NEBO KARTONU – str- 194

IV. PRŮMYSLOVÉ KNIŽNÍ VAZBY

- CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ
PRŮMYSLOVÝCH VAZEB** – str- 197

- VÁZÁNÍ KNIH - ROZDĚLENÍ DO TECHNOLOGICKÝCH SKUPIN** – str- 200

- ZHOTOVOVÁNÍ KNIŽNÍHO KOMPLETU** – str- 202
TISKOVÝ ARCH – str- 204
PŘEVZETÍ TISKU – str- 202
STRÁSÁNÍ ARCHŮ – str- 206

ŘEZÁNÍ TISKOVÝCH ARCHŮ – str- 207
MECHANIZACE A AUTOMATIZACE ŘEZÁNÍ ARCHŮ – str- 213
SKLÁDÁNÍ KNIŽNÍCH ARCHŮ NA SLOŽKY – str- 216
SLEPOVÁNÍ KNIŽNÍCH SLOŽEK VE HŘBETNÍCH LOMECH PŘI SKLÁDÁNÍ
PRO LEPENOU VAZBU ZE SLOŽEK NEBO FINÁLNÍ (OŘÍZNUTÝ) VÝROBEK – str- 226
VYSEKÁVANÉ PERFOROVÁNÍ SLOŽEK VE HŘBETNÍCH LOMECH PRO LEPENOU VAZBU
ZE SLOŽEK NEBO ŘASENÍ HŘBETNÍHO LOMU PRO FINÁLNÍ VÝROBEK – str- 229
PROŠÍVÁNÍ SLOŽEK TAVNOU NITÍ PŘI SKLÁDÁNÍ PRO LEPENOU VAZBU ZE SLOŽEK – str- 229
LISOVÁNÍ SLOŽEK, SVAZKOVÁNÍ, SKLADOVÁNÍ, MANIPULACE – str- 231
VYBAVENÍ KNIŽNÍHO KOMPLETU PŘEDSÁDKAMI A PŘÍLOHAM – str- 233
SNÁŠENÍ KNIŽNÍHO KOMPLETU; SNÁŠECÍ STROJE – str- 235

ZHOTOVOVÁNÍ KNIŽNÍHO BLOKU – SPOJOVACÍ PROCESY – str- 241

ŠITÍ DRÁTEM A DOKONČENÍ BROŽUR TYPU V1 – str- 244
ŠITÍ DRÁTEM SHORA DOKONČENÍ BLOKOVÝCH BOŽUR TYPU V3 – str- 246
ŠITÍ NITĚMI ŠICÍM STROJEM (KREJČOVSKÝM) – str- 247
ŠITÍ NITĚMI NIŤOVKOU – str- 249
KLÍŽENÍ HŘBETŮ KNIŽNÍCH BLOKŮ ŠITÝCH NITĚMI – str- 257
LISOVÁNÍ ZAKLÍŽENÝCH HŘBETŮ KNIŽNÍCH BLOKŮ – str- 258
LEPENÉ SPOJOVACÍ PROCESY – str- 258
STROJE PRO LEPENÉ SPOJOVACÍ PROCESY – str- 265
MĚŘENÍ A ZKOUŠENÍ PEVNOSTI SPOJENÍ KNIŽNÍHO BLOKU – str- 272

OPRACOVÁNÍ KNIŽNÍHO BLOKU – str- 275

OŘEZÁVÁNÍ BROŽUR NEBO KNIŽNÍCH BLOKŮ; TRÍNOŽOVÉ ŘEZAČKY – str- 276
BARVENÍ A ZLACENÍ OŘÍZKY – str- 282
VKLÁDÁNÍ ZÁLOŽKOVÝCH STUŽEK – str- 285
OBLENÍ KNIŽNÍCH BLOKŮ A OKLEPÁVÁNÍ DRÁŽEK – str- 286
NALEPOVÁNÍ GÁZU, PŘELEPENÍ HŘBETU A KAPITÁLKOVÁNÍ – str- 288

ZAVĚŠOVÁNÍ KNIŽNÍHO BLOKU DO DESEK – str- 289

TECHNOLOGIE MONTÁŽE KNIŽNÍHO BLOKU S DESKOU – str- 289
LISOVÁNÍ VAZEB A TVAROVÁNÍ DRÁŽEK – str- 293

VÝSTUPNÍ KONTROLA A ADJUSTÁŽ SVÁZANÉ KNIHY – str- 297

VÝSTUPNÍ KONTROLA – str- 297
PŘEBALOVÁNÍ KNIŽNÍCH VAZEB – str- 299
VKLÁDÁNÍ REKLAMNÍCH ZÁLOŽEK NEBO OPRAVENEK – str- 301
BALENÍ KNIH JEDNOTLIVĚ – str- 302
SKUPINOVÉ BALENÍ KNIH – str- 303
PALETIZÁTORY – str- 304

ZHOTOVOVÁNÍ KNIŽNÍCH DESEK PRO PRŮMYSLOVÉ VAZBY – str- 307

DRUHY A KONSTRUKCE KNIŽNÍCH DESEK – str- 307
PŘÍPRAVA MATERIÁLU – str- 308
TECHNOLOGIE VÝROBY KNIŽNÍCH DESEK Z TRADIČNÍCH MATERIÁLŮ – str- 311
TECHNOLOGIE VÝROBY KNIŽNÍCH DESEK Z PLASTŮ – str- 319
TECHNOLOGIE ZDOBENÍ KNIŽNÍCH DESEK – str- 321

POVRCHOVÁ ÚPRAVA PŘEBALŮ A PAPIROVÝCH POTAHŮ – str- 327

LAKOVÁNÍ TISKOVIN – str- 327
LAMINOVÁNÍ TISKOVIN – str- 329

AUTOMATIZACE V PRŮMYSLOVÉM KNIHAŘSTVÍ – str- 332

VÝVOJ A VYUŽITÍ AUTOMATIZACE – str- 332

AUTOMATIZACE VÝROBY SEŠITOVÝCH BROŽUR (V1) – str- 333

AUTOMATIZACE VÝROBY LEPENÝCH BROŽUR – str- 334

AUTOMATIZACE VÝROBY TUHÝCH VAZEB – str- 335

AUTOMATIZACE JE DNES USKUTEČŇOVÁNA ELEKTRONIKOU – str- 337

INTEGROVANÉ SYSTÉMY TISKU S KNIŽNÍ VAZBOU – str- 338

AUTOMATICKE KONTROLNÍ TECHNOLOGIE – str- 341

AUTOMATICKE DOPRAVNÍ A SKLADOVACÍ SYSTÉMY – str- 342

AUTOMATICKE ODVÁDĚNÍ A BALENÍ ODŘEZŮ – str- 347

KALENDÁŘE – str- 351

HISTORIE A VÝVOJ KALENDÁŘŮ – str- 351

STOLNÍ A NÁSTĚNNÉ KALENDÁŘE – str- 353

KAPESNÍ KALENDÁŘE A DIÁŘE – str- 355

V. VÝTVARNÉ KNIHAŘSTVÍ

CHARAKTER VÝTVARNÉ VAZBY – str- 361

DEFINICE UMĚLECKÉ KNIŽNÍ VAZBY – str- 363

TECHNOLOGIE A VÝTVARNÁ STAVBA KNIHY (ARCHITEKTURA) – str- 364

PŘEHLED VÝZDOBNÝCH TECHNIK – str- 365

ZVLÁŠTNÍ DRUHY VÝTVARNÝCH VAZEB – str- 365

NASAZOVANÉ KOŽENÉ VAZBY - FRANCOUZSKÝ A NĚMECKÝ ZPŮSOB – str- 366

TECHNOLOGIE NASAZOVANÉ KOŽENÉ VAZBY – str- 369

ZLATÁ OŘÍZKA – str- 372

RUČNĚ ŠITÝ KAPITÁLEK – str- 375

PŘÍPRAVA MATERIÁLU NA DESKY A POTAHOVÁNÍ KNIHY – str- 378

DOKONČENÍ KOŽENÝCH VAZEB, ÚPRAVA PŘEDSÁDEK – str- 389

PERGAMENOVÉ VAZBY – str- 392

POLOPERGAMENOVÁ VAZBA, VARIANTA S PROTAŽENÝMI PERGAMENOVÝMI PÁSKY – str- 392

CELOPERGAMENOVÁ VAZBA - ZAVĚŠOVANÁ, NASAZOVANÁ – str- 396

PERGAMENOVÁ VAZBA S HOLANDSKÝMI HRANAMI – str- 399

VAZBA PODLE BRADELA S VTLAČENOU - HLUBOKOU DRÁŽKOU – str- 399

VAZBY S PAPIROVÝM POTAHEM – str- 402

VÝZDOBNÉ TECHNIKY KNIŽNÍ VAZBY RAŽBOU – str- 405

SLEPÉ RAŽENÍ A RAŽENÍ S BARVOU RUČNĚ – str- 405

RUČNÍ ZLACENÍ, NOVÉ METODY RUČNÍHO ZLACENÍ – str- 407

RAŽENÍ LISEM (ZLATIČKOU) – str- 409

PLASTICKÉ VÝZDOBNÉ TECHNIKY – str- 410

ŘEZBA DO KŮŽE A TEPÁNÍ - PLOŠNÁ TECHNIKA, NÍZKÝ RELIÉF, VYSOKÝ RELIÉF – str- 411

PLASTIKA S VYSTUPUJÍCÍMI PLOCHAMI – str- 413

PLASTIKA KRČENÉ KŮŽE (VRÁSNĚNÍ - ŘASENÍ) – str- 414

BAREVNÉ VÝZDOBNÉ TECHNIKY – str- 415

INTARZIE – str- 415

APLIKACE – str- 417
MOZAIKA – str- 418
PĚŠOVÁ APLIKACE – str- 419
MARIL – str- 419
APLIKACE ZBARVENÝCH JAPONSKÝCH PAPÍRŮ – str- 419

JINÉ VÝZDOBNÉ TECHNIKY – str- 420

VELLUCENT PROCES - PRŮSVITKA – str- 420
TECHNIKA RYTÍ NEBO NAŘEZÁVÁNÍ PERGAMENU A BARVENÍ – str- 420
INKRUSTACE - OZDOBNÉ VYKLÁDÁNÍ – str- 420
PROLAMOVÁNÍ – str- 422

MOŘENÍ, MRAMOROVÁNÍ A BARVENÍ KŮŽÍ – str- 422

MOŘENÍ NAHNĚDO, NAČERNO, NAMODRO, NAŽLUTO, NAZELENO, NA ČERVENO
BARVENÍ A MRAMOROVÁNÍ KŮŽÍ

K VÝZDOBĚ KNIŽNÍ VAZBY JE MOŽNÉ VYUŽÍT I GRAFICKÝCH TECHNIK – str- 425

TECHNIKY DŘEVOŘEZU A DŘEVORYTU, DRUHY TISKU Z VÝŠKY – str- 425
LINORYT A RYTINY DO PLASTICKÝCH HMOT – str- 430
MATERIÁLOVÝ MONTÁŽNÍ TISK – str- 430
STRUKTURÁLNÍ GRAFIKA - ASAMBLÁŽ – str- 432
AKTIVNÍ GRAFICKÁ TECHNIKA – str- 433
LEPT DO MĚKKÉHO KRYTU – str- 434
PŘÍRODNINOVÝ TISK – str- 436
FROTÁŽ A MONOTYPIE – str- 436
RYTINA DO NITROLAKU – str- 438
SERIGRAFIE - UMĚLECKÝ SÍTOTISK – str- 438

VI. OCHRANA A UDRŽOVÁNÍ PÍSEMNÝCH A KNIŽNÍCH PAMÁTEK

VÝCHOZÍ POZNATKY A ZÁSADY PŘI KONZERVOVÁNÍ A RESTAUROVÁNÍ – str- 446

KONZERVOVÁNÍ A RESTAUROVÁNÍ LISTIN

A KNIŽNÍCH PAMÁTEK NA PAPÍRU – str- 448

PAPÍR JAKO ZÁKLADNÍ SUROVINA – str- 449
MECHANICKÉ RESTAUROVÁNÍ PAPÍRU – str- 449
DOPLŇOVÁNÍ CHYBĚJÍCÍCH ČÁSTÍ DOLEPOVÁNÍM – str- 450
DOPLŇOVÁNÍ TEKUTOU PAPIROVINOU - VÝROBA RUČNÍHO PAPÍRU – str- 450
KLÍŽENÍ STARŠÍCH PAPÍRŮ – str- 451
TECHNIKA ŠTĚPENÍ PAPÍRU – str- 452

KONZERVOVÁNÍ A RESTAUROVÁNÍ PERGAMENOVÝCH LISTIN

A KNIŽNÍCH PAMÁTEK, ZHOTOVENÍ FAKSIMILIÍ – str- 452

RESTAUROVÁNÍ PERGAMENOVÝCH RUKOPISŮ – str- 452
OŠETŘOVÁNÍ, UKLÁDÁNÍ PERGAMENOVÝCH LISTIN A POŘÍZENÍ FAKSIMILIÍ – str- 453

PEČETĚ JAKO NEDÍLNÉ SOUČÁSTI HISTORICKÝCH LISTIN - JEJICH

KONZERVOVÁNÍ A RESTAUROVÁNÍ, ZHOTOVENÍ FAKSIMILIÍ – str- 456

PODSTATA PEČETI, TYPÁŘ – str- 456
MATERIÁL, TVAR, ZABARVENÍ A ZPŮSOB PŘIPEVNĚNÍ – str- 457
KONZERVOVÁNÍ A RESTAUROVÁNÍ, ZHOTOVENÍ FAKSIMILIÍ – str- 458

KONZERVOVÁNÍ A RESTAUROVÁNÍ VAZEBNÍCH MATERIÁLŮ – str- 460

KONZERVOVÁNÍ A OCHRANA KŮŽE, PERGAMENU, TEXTILU, DŘEVA – str- 460

RESTAUROVÁNÍ KOVÁNÍ A SPON KNIŽNÍCH VAZEB – str- 463

RESTAUROVÁNÍ KNIŽNÍ VAZBY, PŘEVAZBA KNIHY – str- 466

BIBLIOGRAFIE AUTORA – str- 469

POUŽITÁ A DOPORUČENÁ LITERATURA – str- 472

